

Sygn. akt IX Ga 368/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie IX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Przemysław Grochowski (spr.)

Sędziowie : Sędzia Sądu Okręgowego Małgorzata Skoczyńska

Sędzia Sądu Okręgowego Agnieszka Jurkowska-Chocyk

Protokolant : Elżbieta Zentar

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku w L.

sprawy z powództwa M. M.

przeciwko (...) Bank (...) spółce akcyjnej w W.

o 25.461 złotych z ustawowymi odsetkami

na skutek apelacji powoda M. M. od wyroku z dnia 1 czerwca 2016 roku w sprawie VIII GC 2341/13 Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku

I. oddala apelację;

II. zasądza od M. M. na rzecz pozwanej (...) Bank (...) spółki akcyjnej w W. kwotę 2.400 (dwa tysiące czterysta złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO M. S. SSO P. G. SO A. C.

IX Ga 368/16

UZASADNIENIE

Powództwo dotyczyło zasądzenia kwoty 25.461 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 14 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych od pozwanego (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda M. M..

W uzasadnieniu powództwa powód wskazał, że dochodzone roszczenie jest tytułem odszkodowania za nienależyte wykonanie transakcji płatniczej w postaci utraconych korzyści majątkowych w dysponowaniu kwotą 436.769,58 zł, której dyspozycję przelewu powód anulował. Dodał, że zawiniony błąd pracowników pozwanego banku doprowadził do realizacji dyspozycji anulowanego przelewu oraz braku możliwości dysponowania przez powoda powyższą kwotą, za którą powód był zmuszony zakupić olej napędowy w firmie (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P..

Wyrokiem z dnia 1 czerwca 2016 roku Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku oddalił powództwo w całości i zasądził od powoda M. M. na rzecz pozwanego (...) Spółki Akcyjnej kwotę 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.400zł tytułem zastępstwa procesowego.

Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie Sąd pierwszej instancji wskazał na następujące okoliczności faktyczne. Strony postępowania są przedsiębiorcami prowadzącymi działalność gospodarczą na podstawie wpisów we właściwych rejestrach. W dniu 8 grudnia 2012 roku w godzinach 13:00-17:00 w ramach łączącej strony umowy rachunku bankowego, M. M. za pośrednictwem serwisu internetowego (...), zlecił przelew bankowy na kwotę 436.769,58 zł z datą realizacji na dzień 10 grudnia 2012 roku, w tytule którego wskazał - zapłata za FV nr (...), FV nr (...), FV nr (...). Następnie tego samego dnia 8 grudnia 2012 roku powód zlecił przelew z innego rachunku bankowego prowadzonego przez (...) Spółkę Akcyjną tej samej kwoty na poczet tych samych faktur oraz anulował za pośrednictwem serwisu (...) dyspozycję powyższego przelewu, uzyskując z systemu informację potwierdzającą anulowanie transakcji.

W dniu 10 grudnia 2012 roku (...) zrealizował anulowany przelew kwoty 436.769,58 zł na rachunek kontrahenta powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P..

Tego samego dnia - 10 grudnia 2012 roku - M. M. zwrócił się do pozwanego banku o zwrot nieprawidłowo pobranej z jego rachunku bankowego kwoty 436.769,58 zł, przelanej na rachunek (...) sp. z o.o.

Pozwany bank przyjął reklamację powoda informując go, że sprawa ma dla banku charakter priorytetowy, a następnie przesłał ją do (...) Bank Spółki Akcyjnej w W., w którym prowadzony był wówczas rachunek spółki (...).

Niezależnie od postępowania reklamacyjnego prowadzonego przez pozwany bank we współpracy z A. Bankiem, w dniu 11 grudnia 2012 roku powód skontaktował się z prezesem zarządu (...) sp. z o.o. I. S.. Powód poinformował go o podwójnej wpłacie na poczet faktur (...) nr (...), FV nr (...), FV nr (...)

W dniu 13 grudnia 2012 roku (...) Bank S.A. poinformował pozwanego, iż w sprawie zwrotu przedmiotowej płatności kontaktowała się z (...) sp. z o.o., która odmówiła zwrotu twierdząc, że sprawa została uzgodniona między powodem a jego kontrahentem.

Dnia 14 grudnia 2012 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty w terminie do dnia 17 grudnia 2012 roku kwoty 69.239,95 złotych wynikającej z błędnego i bezpodstawnego pobrania kwoty 2 złote tytułem opłaty za przelew bankowy, kosztów utraty korzyści majątkowych z tytułu braku w środkach obrotowych firmy w wysokości 25.461 złotych brutto w okresie do 17 grudnia 2012 roku, zadośćuczynienia moralnego za okres 7 dni w wysokości 10% kwoty przywłaszczonej przez Bank (...) o/B. w wysokości 43.676,95 złotych oraz kosztów upomnienia w wysokości 100 złotych.

W odpowiedzi na wezwanie pismem z dnia 21 grudnia 2012 roku pozwany bank wyjaśnił powodowi, że po otrzymaniu zgłoszenia nawiązał kontakt z bankiem odbiorcy przelewu w celu uzyskania środków z tego tytułu, jednak odbiorca przelewu nie wyraził zgody na jego zwrot, ponieważ porozumiał się z powodem w sprawie rozliczenia przelanej należności. Poinformował także, że skierowane do banku żądanie zapłaty z dnia 14 grudnia 2012 roku jest niezasadne, gdyż wyliczona przez powoda kwota rekompensaty nie jest adekwatna do powstałego zdarzenia oraz okresu jego występowania. Jednocześnie poinformował, że bank podjął decyzję o zwrocie prowizji za wykonanie przelewu będącego przedmiotem reklamacji.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie powołanych dowodów z dokumentów prywatnych, wydruków, zeznań świadków oraz dowodu z przesłuchania stron ograniczonego do zeznań powoda, które zasadniczo były bezsporne. Spór wynikał z rozbieżnej oceny prawnej dotyczącej okoliczności sprawy.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Rejonowy zważył, co następuje. Powód dochodził odszkodowania w związku ze szkodą powstałą w jego majątku na skutek nienależytego wykonania transakcji płatniczej poprzez realizację anulowanego przelewu i jako podstawę prawną roszczenia pozwu wskazał art. 144 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 roku o usługach płatniczych (Dz. U z 2011r, Nr 99, poz. 1175 ze zmianami), w myśl którego w przypadku gdy zlecenie płatnicze jest inicjowane przez płatnika, jego dostawca (bank) ponosi wobec płatnika odpowiedzialność za

niewykonanie lub nienależyte wykonanie transakcji płatniczej, z zastrzeżeniem art. 44 ust. 2, art. 143 ust. 2 oraz art. 149, chyba że udowodni, że rachunek dostawcy odbiorcy został uznany zgodnie z art. 54.

Analiza okoliczności sprawy wskazuje, iż strony łączyła umowa rachunku bankowego i to w ramach wykonania tej umowy doszło do zlecenia, a następnie anulowania przelewu przez powoda oraz zrealizowania anulowanego przelewu przez pozwaną, co bez wątplenia stanowiło nienależyte wykonanie tej umowy.

Odpowiedzialność za nienależyte wykonanie umowy reguluje art. 471 kc, na mocy którego dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Przytoczony przepis statuuje tak zwaną odpowiedzialność kontraktową dłużnika, która może mieć miejsce tylko wówczas, jeżeli spełnione są przesłanki - niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania, będące następstwem okoliczności, za które dłużnik, z mocy ustawy lub umowy, ponosi odpowiedzialność, szkoda oraz związek przyczynowy między faktem niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, a szkodą. Przepis art. 471 kc nie wprowadza żadnych szczególnych kwalifikacji wadliwości zachowania się dłużnika. Co do zasady zatem wywołuje tę odpowiedzialność każde uchybienie zobowiązaniu przez dłużnika i to niezależnie od tego, na czym miałyby ono polegać, co oznacza, że chodzi o każdą rozbieżność, która wystąpi pomiędzy prawidłowym spełnieniem świadczenia, czyli zgodnym z treścią zobowiązania i uwzględniającym wymagania z art. 354 kc, a rzeczywistym zachowaniem się dłużnika (J. D., (...) prawa cywilnego, t. III, cz. 1, s. 764). W myśl zaś art. 472 kc jeżeli ze szczególnego przepisu ustawy albo z czynności prawnej nie wynika nic innego, dłużnik odpowiedzialny jest za niezachowanie należytej staranności.

Szkodę w przypadku odpowiedzialności z art. 471 kc ma charakter wyłącznie majątkowy i stanowi ubytek w sferze materialnej konkretnej osoby rozumiany jako zmniejszenie jej aktywów lub zwiększenie jej pasywów.

Do pociągnięcia do odpowiedzialności ex contractu danej osoby konieczne jest ustalenie, iż między jej działaniem lub zaniechaniem, a faktem powstania szkody istnieje związek przyczynowy. W myśl obowiązującej teorii tak zwanego adekwatnego związku przyczynowego, związek ten zachodzi tylko wtedy, gdy szkoda jest normalnym i naturalnym następstwem konkretnego zachowania (por. art. 361 § 1 kc). Sąd ustala, czy zgodnie z wiedzą i doświadczeniem skutek w postaci szkody jest typowym, normalnym następstwem zachowania (tak zwany test warunku właściwego).

Dokonując oceny stanu faktycznego pod kątem przesłanek odpowiedzialności kontaktowej bezspornym jest, że zrealizowanie anulowanego przelewu przez pozwaną bank było zawinionym nienależytym wykonaniem umowy i transakcji płatniczej. Powód udowodnił, że pomimo stałej współpracy z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością oraz udzielonego mu rabatu, cena oleju napędowego była każdorazowo negocjowana i ustalana dla każdej transakcji sprzedaży odrębnie. Ponadto, zestawienie cen oleju napędowego z faktur, których dotyczył przedmiotowy przelew (4,026 złote FV nr (...), FV nr (...), FV nr (...) k. 19,20 i 23) z cenami oleju z faktur, które zgodnie z porozumieniem powoda z jego kontrahentem stanowiły rozliczenie nadpłaty z przedmiotowego przelewu (od 4,226 złote do 4,247 złote FV nr (...), FV nr (...), FV nr (...) k. 8-10) istotnie wskazuje na stratę powoda w postaci wyższych kosztów zakupu kolejnych transakcji kupna oleju napędowego. Sąd przyjął, że powód udowodnił, że miało miejsce porozumienie co do sposobu rozliczenia nadpłaty nowymi transakcjami z wyższą ceną zakupu oleju, jak również uznał, że co do zasady trzy transakcje zakupu oleju z 17 grudnia, 18 grudnia i 19 grudnia 2012 roku mogły mieć związek z nienależytym wykonaniem przez pozwaną anulowanego przelewu w dniu 10 grudnia 2012 roku.

Pozwany bank podniósł jednak zarzut braku adekwatnego związku przyczynowego między przedmiotowym zdarzeniem, a szkodą wskazując na okoliczności dalszych wpłat powoda na rzecz kontrahenta w dniach następujących bezpośrednio po tym przelewie z tytułu kolejnych faktur, na poczet których mogła zostać zaliczona przelana kwota 436.769,58 złotych. Okoliczność kolejnych przelewów powoda na rzecz spółki (...) potwierdza wydruk zestawienia operacji z konta powoda z informacją o trzech przelewach od 13 grudnia 2012 roku do 17 grudnia 2012 roku:

- 13 grudnia 2012 roku kwoty 161.725,16 złotych tytułem rozliczenia salda do FV nr (...), FV nr (...), FV nr (...) i FV nr (...)

- 14 grudnia 2012 roku kwoty 445.779,56 złotych tytułem zapłaty za FV nr (...), FV nr (...), FV nr (...)

- 17 grudnia 2012 roku kwoty 150.325,85 złotych tytułem zapłaty za FV nr (...)

Powód nie wypowiedział się co do tych przelewów, a zatem Sąd na mocy art. 230 k.p.c. uznał za przyznane twierdzenia pozwanej wywodzone z tych przelewów, co istniejących wówczas zobowiązań powoda wobec firmy (...), na poczet których mogła zostać zaksięgowana kwota z przedmiotowego przelewu. Sąd Rejonowy zwrócił uwagę na fakt, iż kwota z przedmiotowego przelewu 436.769,58 złotych była niższa niż suma zobowiązań powoda z wymienionych przelewów, a nawet niższa niż kwota przelewu z 14 grudnia 2012 roku. Analizując powyższe okoliczności, Sąd uznał słuszność argumentacji pozwanego, że kwota z przedmiotowego przelewu mogła zostać rozliczona przez powoda z jego kontrahentem na poczet należności z faktur wyszczególnionych w tytułach przelewów z dnia 13 grudnia, 14 grudnia i 17 grudnia 2012 roku. W sytuacji bowiem dwóch przelewów na tożsamą kwotę i tytuł, powód bez wątpienia miał możliwość złożenia stosownego oświadczenia w zakresie zaliczenia nadpłaconej kwoty na poczet kolejnych wymagalnych zobowiązań. Taką ocenę Sądu uzasadnia również zestawienie dat powyższych przelewów z 13 – 17 grudnia 2012 roku z datami: 13 grudnia 2012 roku informacji (...) Bank Spółki Akcyjnej przesłanej pozwanej, że jej klient kategorycznie odmówił zwrotu przelanej kwoty twierdząc, że sprawa została uzgodniona z kontrahentem (k.55) oraz datami 17 grudnia, 18 grudnia i 19 grudnia 2012 roku wystawienia faktur (k.8-10), które zgodnie z zeznaniami powoda i I. S. stanowiły udokumentowanie transakcji kupna – sprzedaży oleju napędowego, w wyniku porozumienia wymienionych co do sposobu rozliczenia kwoty 436.769,58 złotych z przedmiotowego przelewu.

W świetle powyższego Sąd pierwszej instancji uznał, że wybór powoda co do sposobu rozliczenia kwoty z przedmiotowego przelewu, skutkujący po jego stronie stratą w postaci wyższych kosztów zakupu oleju z nowych transakcji w sytuacji, gdy w czasie poprzedzającym te transakcje z faktur VAT nr (...) powód miał możliwość rozliczenia powyższej kwoty na swoich poczet wymagalnych zobowiązań bez jakiegokolwiek straty – należy ocenić jako przekraczający typowe, normalne następstwo powyższego sytuacji (test warunku właściwego).

Reasumując, Sąd Rejonowy ocenił, że szkoda powoda nie pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym z zachowaniem pozwanego banku i w konsekwencji oddalił powództwo.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu uzasadnia art. 98 § 1 k.p.c.

Pozwana wygrała proces w całości, a zatem przysługiwał jej zwrot kosztów procesu, które poniosła w kwocie 2.417 złotych obejmującej:

- 2.400 złotych wynagrodzenia pełnomocnika powoda radcy prawnego - § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1349 ze zmianami)

- 17 złotych tytułem opłaty skarbowej – art.1 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2002 roku o opłacie skarbowej (tekst jednolity Dz.U. z 2006, Nr 225, poz. 1635 ze zmianami)

W apelacji od tego wyroku powód wnosił o jego zmianę i uwzględnienie w całości powództwa, bądź o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji oraz o zasądzenie kosztów postępowania, zarzucając :

I. błędy w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu, że:

1) powód miał obowiązek i możliwość rozliczenia kwoty 436.769,58 na poczet płatności dokonanych w dniach 13,14 i 17 grudnia 2014 roku tytułem rozliczenia salda do faktur VAT o numerach: FV nr (...), FV nr (...), FV nr (...), FV nr (...)

(...), FV nr (...), FV nr (...), FV nr (...), FV nr (...), podczas gdy właściwa analiza materiału dowodowego świadczy o tym, że powód w realiach prowadzonej działalności gospodarczej był zmuszony do zakupu paliwa po zawyżonej cenie i spłacenia wcześniejszych dostaw na dotychczasowych warunkach.

2) w sprawie nie zachodzi adekwatny związek przyczynowy pomiędzy bezprawnym działaniem pozwanego banku a powstaniem szkody, podczas gdy powód nie miał możliwości innego rozliczenia bezprawnie przelanej kwoty na konto firmy (...) sp. z o. o. jak tylko zakupu paliwa po zawyżonej cenie, gdyż taki był warunek postawiony przez firmę (...) sp. z o. o.

II. naruszenie prawa procesowego mającego wpływ na rozstrzygnięcie sprawy tj. art. 230 kpc poprzez bezzasadne uznanie, że powód nie wypowiedział się co do przelewów które miały miejsce w dniach 13,14,17 grudnia 2012 roku i o możliwości ich potrącenia z kwotą 436.769,58 zł, podczas gdy powód zgłaszając dowód z przesłuchania świadka I. S. na okoliczność powstania szkody i przeprowadzając dowód z jego zeznań wykazał, że dotychczasowe płatności, miały być zrealizowane, zaś kwota 436.769,58zł miała zostać zaliczona na poczet przyszłych dostaw.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja, w świetle podnoszonych w niej zarzutów, nie prowadziła do uwzględnienia sformułowanych w niej wniosków.

Za prawidłowe przyjąć należało ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji oraz dokonaną przez ten Sąd ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, Sąd Okręgowy podziela również dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę prawną ustalonych okoliczności faktycznych.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do podniesionego przez skarżącego zarzutu naruszenia prawa procesowego, Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska powoda co do naruszenia art. 230 § 1 kpc. Wbrew zarzutom pozwanego, Sąd Rejonowy nie dopuścił się obrazy wskazanego przepisu.

Dyspozycja wskazanego przepisu stanowi, że gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, Sąd mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane. W pierwszej kolejności wskazać należy, iż ustawodawca formułując w cytowanym przepisie zwrot „sąd (...) może” wskazuje, iż Sąd orzekający nie jest obligatoryjnie zobowiązany do uznania niezaprzeczonych faktów za przyznane. Wskazać należy, iż w art. 230 kpc in fine stanowi, iż sąd może fakty uznać za przyznane mając na uwadze wynik całej rozprawy. W judykaturze przyjmuje się, iż stosowanie wskazanego przepisu nie ma charakteru automatycznego, w razie niewypowiedzenia się strony co do twierdzenia strony przeciwnej, gdyż zależy od oceny sądu, który mając na uwadze wynik całej rozprawy może uznać, że zachodzą przesłanki do jego zastosowania (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 15 grudnia 2014 roku, sygn. akt III AUa 701/14, LEX nr 1659045). W świetle powyższego w ocenie Sądu Okręgowego uznać należało, że Sąd Rejonowy słusznie uznał, że przyznane twierdzenia pozwanego, iż wybór powoda co do sposobu rozliczenia kwoty z przedmiotowego przelewu, skutkujący po jego stronie stratą w postaci wyższych kosztów zakupu oleju z nowych transakcji w sytuacji, gdy w czasie poprzedzającym te transakcje z faktur VAT nr (...) był wynikiem decyzji powoda i nie stanowił normalnego następstwa bezprawnego działania banku. Powód miał więc możliwość rozliczenia powyższej kwoty na swoich poczet wymagalnych zobowiązań bez jakiegokolwiek straty.

Z przeprowadzonych dowodów, w tym z zeznań świadka I. S. a także zeznań M. M. nie sposób uznać, iż powód zaprzeczył twierdzeniom pozwanego, iż powstała nadpłata mógł zaliczyć na przelewy które miały miejsce w dniach 13,14 oraz 17 grudnia 2012 roku. Pozwany bank wskazał, że powód po złożeniu reklamacji, dokonywał kolejnych przelewów. Wobec braku zaprzeczenia przez powoda zgodnie z twierdzeniem Banku, że M. M. miał możliwość zaliczenia przelewu z dnia 10 grudnia 2012 roku na poczet tych transakcji Sąd Rejonowy wyprowadził poprawny wniosek iż powód przyznał te okoliczności. W toku postępowania powód nie wypowiedział się co do powyższych

twierdzeń pozwanego twierdząc jedynie, iż był zmuszony do zapłaty wyższej ceny. Zatem Sąd I instancji miał możliwość na mocy art. 230 kpc uznać za przyznane twierdzenia pozwanego wywodzone z tych przelewów. Ubocznie Sąd Rejonowy zwrócił uwagę na fakt, iż kwota z przedmiotowego przelewu 436.769,58 złotych była niższa niż suma zobowiązań powoda z wymienionych przelewów z 13, 14 oraz 17 grudnia 2012 roku, a nawet niższa niż kwota przelewu z 14 grudnia 2012 roku. Analizując powyższe okoliczności, Sąd Rejonowy poprawnie uznał słuszność argumentacji pozwanego, że kwota z przedmiotowego przelewu mogła zostać rozliczona przez powoda z jego kontrahentem na poczet należności z faktur wyszczególnionych w tytułach przelewów z dnia 13 grudnia, 14 grudnia i 17 grudnia 2012 roku oznaczonych jako FV nr (...), FV nr (...), FV nr (...), FV nr (...), FV nr (...), FV nr (...), FV nr (...), FV nr (...). Jednocześnie w twierdzeniach powoda brak było odniesienia się do powyższej kwestii.

Stąd też w ocenie Sądu Okręgowego zarzut w apelacji powoda, iż wypowiedział się on w stosunku do zarzutu pozwanego na uwzględnienie nie zasługiwał. W świetle powyższego uznać należało, że Sąd Rejonowy prawidłowo zastosował art. 230 kpc i w konsekwencji uznał za przyznane twierdzenia pozwanego. Uznać należało, że to wybór powoda co do sposobu rozliczenia kwoty z przedmiotowego przelewu a nie nieprawidłowe działanie banku, spowodowało stratę w postaci wyższych kosztów zakupu oleju z transakcji zawartych w dniach 17, 18 i 19 grudnia nowych transakcjach z faktur VAT nr (...). Zgodnie z twierdzeniem pozwanego banku, Sąd Rejonowy prawidłowo uznał za przyznane twierdzenie pozwanego, że powód miał możliwość rozliczenia się ze spółką (...), poprzez zaliczenie nadpłaty 436.769,58 zł na transakcje datowane na 13,14 oraz 17 grudnia 2012 roku z faktur (...) nr (...), FV nr (...), FV nr (...), FV nr (...), FV nr (...), FV nr (...).

Powód podniósł również zarzuty dotyczące błędów w ustaleniach faktycznych w uzasadnieniu Sądu pierwszej instancji. Pierwszy z zarzutów dotyczył błędnego ustalenia przez Sąd Rejonowy, iż powód miał obowiązek i możliwość rozliczenia kwoty 436.769,58 zł na poczet płatności dokonanych w dniach 13, 14, 17 grudnia 2014 roku tytułem rozliczenia wskazanych w apelacji faktur. W ocenie powoda, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, był on zmuszony do zakupu paliwa po zawyżonej cenie i spłacenia wcześniejszych dostaw na dotychczasowych warunkach. Drugi z zarzutów, pozostający w bezpośrednim związku z pierwszym dotyczył okoliczności, iż Sąd Rejonowy niesłusznie ustalił, że w sprawie nie zachodzi adekwatny związek przyczynowy pomiędzy działaniem banku a powstaniem szkody po stronie powoda. W ocenie skarżącego nie miał on możliwości innego rozliczenia przelanej kwoty niż zakup od (...) sp. z o.o. paliwa po wyższej cenie.

Zarzuty te w istocie stanowią rozwinięcie zarzutu naruszenia prawa procesowego. Po wnikliwej analizie materiału dowodowego oraz rozważeniu stanowisk stron w postępowaniu apelacyjnym Sąd Okręgowy uznał, iż w niniejszej sprawie brak jest związku przyczynowego pomiędzy działaniem pozwanego banku a powstałą po stronie powoda szkodą. Zważyć należy, iż powód będąc w stałych kontaktach ze spółką (...) wiedział, że cena paliwa jest zmienna każdorazowo uzgadniana z I. S., gdyż jest ona uzależniona od aktualnych cen na rynku paliw. Wynika to między innymi z zeznań I. S. który zeznał, iż przy każdej transakcji zastrzegł sobie każdorazowo indywidualną negocjację ceny. Wskazał, że cena sprzedaży paliwa uzależniona jest od aktualnych cen na rynku. Korzystając z nadpłaty na koncie zażądał wyższej ceny na poczet przyszłych transakcji. Jednocześnie zeznał, że strony ustaliły, iż mogły rozpocząć procedurę bankową zwrotu nadpłaty, jednakże odstąpili od tego rozwiązania i zdecydowali się rozliczyć nadpłatę w przyszłym towarze. Okoliczność tą potwierdził również powód który zeznał, że I. S. odmówił rabatu na zakup towaru po dokonanych przelewie jednocześnie informując go, iż może czekać na zwrot całej nadpłaconej kwoty w drodze reklamacji bankowej. Jednocześnie ani świadek ani powód nie odnieśli się do okoliczności czy mogli zaliczyć powstałą nadpłatę na poczet transakcji datowanych na 13,14 oraz 17 grudnia 2012 roku. Stąd też trudno wywnioskować z zeznań że powód był zmuszony do zakupu towaru po wyższej cenie. I. S. zastrzegł, że za każdym razem będzie mógł indywidualnie ustalać cenę. Wobec nieustosunkowania się względem zarzutu pozwanego, uznać należało że powód nie był zmuszony do zapłaty za paliwo po wyższej cenie. Wskazać więc należy iż powód miał trzy możliwości: oczekiwania na zwrot nadpłaty w drodze procedury bankowej, zaliczenia nadpłaty na poczet przyszłych zakupów (co ostatecznie zrobił) lub też zaliczyć nadpłatę na faktury VAT (...) nr (...), FV nr (...), FV nr (...) i FV nr (...) FV nr (...), FV nr (...), FV nr (...), FV nr (...). Jak już zostało wskazane, gdyby powód zdecydował się na zaliczenie nadpłaty na poczet wskazanych

faktur nie poniósłby straty. Stąd też Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska pozwanego, iż jedynym sposobem na sfinalizowanie zakupu kolejnej partii towaru w spółce (...), był zakup po wyższej cenie.

Następnie powód zarzucił uzasadnieniu Sądu Rejonowego uznanie braku związku przyczynowego między działaniem banku a powstałą po stronie powoda szkodą. Instytucję tą reguluje dyspozycja art. 471 kc, zgodnie z którą dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W przepisie art. 471 kc chodzi o adekwatny związek przyczynowy (art. 361 kc), co oznacza, że należy ustalić, czy zdarzenie stanowi warunek konieczny wystąpienia szkody (test *conditio sine qua non*) oraz, czy szkoda jest normalnym następstwem tego zdarzenia (selekcja następstw). Nie wystarczy więc ustalić istnienia związku przyczynowego jako takiego, lecz należy stwierdzić, że chodzi o następstwa (powiązania) obiektywnie normalne, typowe, przeciętne, oczekiwane w zwykłej kolejności rzeczy (zob. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 9 czerwca 2016 roku, sygn. akt I ACa 912/15, LEX nr 2071270).

Nie ulega wątpliwości w niniejszej sprawie, iż po stronie banku leżała odpowiedzialność z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania z tytułu umowy rachunku bankowego, co zostało poprawnie ustalone w uzasadnieniu Sądu I instancji. Jak wynika z poczynionych ustaleń, pozwany (...) niezwłocznie po złożeniu reklamacji przez powoda, podjął czynności celem zwrotu przelanej kwoty w tym nadał reklamacji charakter priorytetowy a także bezzwłocznie skontaktował się z bankiem odbiorcy przelewu. Terminy w jakich wykonywał wskazane czynności były właściwe dla stosunków tego rodzaju. Znamiennym w niniejszej sprawie jest fakt, że po złożeniu reklamacji przez powoda, bez wiedzy (...), M. M. nie poinformował go, iż kontaktował się z I. S.. W toku postępowania reklamacyjnego (...) otrzymał informację od A. Banku, że w wyniku porozumienia zawartego z I. S. kontrahenci ustalili, iż powstała nadpłata rozliczą w towarze który powód kupił w późniejszym czasie. Pozwany mógł więc wywnioskować, że powód podjął decyzję o zaliczeniu nadpłaty na poczet przyszłych zakupów. Jednakże jak zostało wcześniej wskazane pomiędzy nienależytym wywiązaniem się z zobowiązania przez pozwanego a szkodą powoda brak jest związku przyczynowego. Powód bowiem nie wykazał by rzeczywiście był zmuszony przez sytuację do zaliczenia przelewu z dnia 10 grudnia 2012 roku na poczet przelewów datowanych na 17 grudnia, 18 grudnia i 19 grudnia 2012. Gdyby powód rzeczywiście wykazał, że taki związek zachodzi powyższy zarzut byłby słuszny. Można polemizować czy działanie banku było prawidłowe, gdyż pomiędzy wniesieniem reklamacji a skontaktowaniem się z A. Bankiem upłynęło 4 dni (tj. między 10 a 14 grudnia 2012 roku). Na tle całokształtu okoliczności niniejszej sprawy, za decydujące uznać należy wskazane w uzasadnieniu Sądu Rejonowego ustalenie iż powód nie wykazał związku przyczynowego gdyż nie zaprzeczył twierdzeniom pozwanego, że kwota przelewu mogła być zaliczona na poczet przelewów datowanych na 13,14 oraz 17 grudnia 2012 roku. Stąd też w ocenie Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji dokonał słusznych ustaleń faktycznych wyciągając z nich poprawne wnioski.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 386 § 1 kpc, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania apelacyjnego orzekł, zważywszy na jego wynik, w oparciu o art. 98 § 1 kpc, zaś należność z tego tytułu objęła, w myśl art. 98 § 3 kpc, wynagrodzenie radcy prawnego (§ 1 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych).

SSO A. C. SSO P. G. SSO M. S.